

קצב. כלפי אלו דינים סומכים על נאמנות 'מסיח לפי תומו'? (קיד:)

בעדות אשה (משום עיגונא), בשבויה (שהקילו בה, שאינו אלא ספק בעלמא), ובתרומה דרבנן וכן בהוצאת ממון שאינו קנוי אלא מדרבנן.

קצא. מהי 'תקנת השוק' שעשו על חפץ גזול, מתי תקנה ומתי לא תקנה? (קיד:–קטו.)

תקנו שאדם שקנה חפץ והוברר שהוא גנוב (בין אם המוכר בעצמו גנבו, בין אדם אחר), הגם שיכול בעל החפץ ליטלו (כשאין יאוש עם שינוי רשות, שאז החפץ קנוי לקונה), חייב לשלם לו דמים ששילם זה למוכר, והבעלים יתבעו מן הגולן.

למסקנא, עשו תקנה זו בכל מקח, וכן במשכון שהוברר שהוא גזול, אך לא בפרעון חוב והקפה בחפץ גזול, שאין הבעלים משלם לו כלום, שהרי לא הלזה זה על דעת שיפרע לו בחפץ הגנוב. כשהוכר הגנב לכמה שישות לא עשו תקנת השוק, מלבד אם לא ניתן להוציא כספים מהגנב, שהרי זה כלא הוכר. ולשיטת רב פפא אליבא דר' יוחנן משום ר' ינאי, עשו תקנת השוק גם כאשר הוכר הגנב בגנב מפורסם – לא עשו תקנת השוק. (גם למסקנא. תוס').

קצב. שמעון גנב ספר מראובן ומכרו ללוי בשמונים, ומכרו לוי ליהודה במאה ועשרים, והוכר הגנב – כיצד יש לנהוג? (קיד:).

אביי הורה שבעל הכלי (ראובן) יטול החפץ מיהודה וישלם לו שמונים, ויהודה יתבע ארבעים מלוי (ושמעון ישלם לראובן שמונים). ורבא חלק, שיש לראובן לשלם מאה ועשרים ליהודה, כשנוטל את הכלי, ויתבע ארבעים מלוי ושמונים משמעון.

קצג. מי ששפך יינו כדי להציל דבש של חבירו שמונח בחבית שנסדקה – האם וכמה יכול לתבוע תשלום מבעל הדבש? (קטו: קיד:)

אם הדבש הולך לאיבוד ואין בעליו יכול להצילו כלל – הרי הוא הפקר וזכה בו המציל. ואם ישנה אפשרות וסיכוי של הצלה (כגון שעקל בית הבד כרוך על החבית) – אם לא אמר כלום קודם שהציל, אין לו אלא שכרו, שכר הכלי ושכר פעולתו, ואם אמר 'אציל את שלך ואתה נותן לי דמי ייני' – חייב ליתן לו. ולדעת ר' ישמעאל בנו של ריב"ב, מתנאי יהושע שגם בסתם יכול לתבוע דמי יינו מתוך דובשנו של חבירו.

קצד. מהם העקרונות להתר או לאיסור של הפרשת תרומת מעשר בפירות שהולכים לאיבוד (להפריש מהם על פירות קיימים)? (קיד:)

אם אין להם הצלה – גם בדיעבד שהפריש, לא אמר כלום, שהרי הם הפקר. ואם ניתן להציל על ידי הדחק לא יפריש לכתחילה, ואם הפריש – חל. ואם אין לכהן אלא הפסד מועט (כגון ביין חדש טמא, שכמעט ואין שימוש בו) – מותר להפריש אף לכתחילה, כל שיכול להציל ע"י הדחק. (כ"ז לפי הגרסא שלפנינו).

קצה. מתי יש ממש בטענת 'משטה אני בך' באמירת אדם לחברו שישלם לו כך וכך על שירות כלשהו שיעשה עבורו, ומתי אין זו טענה? (קטו:).

כאשר דיברו (ללא קנין) על תשלום גבוה מדמי השכירות הרגילה של אותו שירות, ואין לו הפסד בכך שעושה לו שירות זה – אז יכול לומר לו 'משטה אני בך' ואינו נותן לו אלא שכרו. אבל אם יש לו הפסד (כגון שע"י פעולה זו נמנע מאומנותו ומפסיד) – חייב כפי שדיברו.

קצו. כיצד מחשבין את חלוקת ההוצאות לאנשי הקבוצה, במקרים הבאים: